

İÇERİK

Özden Özütemiz – Sayıl Cengiz Gündoğdu

Türk edebiyatı Spartaküs'ünü yitirdi. Kendi deyimiyle karlı dağlara doğru yavaş, milimetrik, ama güçlü tırmanan kara trenini yitirdi. Hasımlarının deyişiyle Kerberos'unu. Onun deyişiyle burjuva edebiyatının Kerberos'unu.

4 Berrin Taş – Sen Benden Gitmedin ki (Şiir)

6 Zeynep Gündoğdu – Babam...

Babam.... Ne yazabilirim, nasıl yazabilirim. Duygularımı nasıl ifade edebilirim bilmiyorum. Yaşadıklarım rüya gibi geliyor. Cenazede, cenazeyi almaya giderken, beklerken hep dedim biz ne yaşıyoruz, ne işimiz var burda diye söylendim durdum. Bana söylenen hiçbir şeyi anlamıyorum.

8 Betül Çotuksöken – Sayıl Cengiz Gündoğdu İçin...

Cengiz Bey tam da edebiyatla felsefenin kesişim noktasında yer alan ender kişilerden biriydi. Dünyaya, varolana, insana, insan ilişkilerine felsefenin sesini dinleyerek, felsefenin “gör” dediğini dikkate alarak bakan, eleştiren, anlam veren, değerlendiren bir aydın kişi olarak hep varolacak.

9 Pelin Nur Küçükertan – İnsanın Filozof Bir Yoldaşı Olmalı (Şiir)

10 Yusuf Çotuksöken – Bu Dünyadan Bir Cengiz Gündoğdu Geçti...

Hemen herkesin yaşamında, görüşleriyle, tutumuyla, ilginç özellikleriyle kendine özgü bir yer edinen birileri vardır. Bu kimseler hiçbir zaman unutulmaz. Sürekli ilişki içinde olmasanız bile, zaman zaman görüşseniz bile, birbirinize duyduğunuz saygı, sevgi ve güven, bu dostluğun pekiştiricileri olur...

12 Meryem Fehime Oruç – Ustam Cengiz Gündoğdu (Şiir)

13 Mustafa Günay – Hacı Bektaş Veli'nin Düşünce Mirasını Hatırlamak

Anadolu toprağında yeşeren yaşama kültürünün kurucularından biri olan Hacı Bektaş Veli, halkımızın belleğinde derin izler bırakmış bir kişidir/kişiliktir.

15 Dilek Yılmaz – Kardeşiydin Ateşi Çalanın (Şiir)

16 Faik Akçay – Sayıl Cengiz Gündoğdu'nun Düşünsel Derinliği

Sayıl Cengiz Gündoğdu, bu toprakların yetiştirdiği önemli düşün insanlarından biri. Türkiye’de yeterince tanınmamış, gerektiği ölçüde anlaşılamamış düşünürlerimizden arasında.

19 Cumali Karataş – Şiir/Şair/Yazar/Sayıl/İnsancıl (Şiir)

20 Hüseyin Şahin – Sayıl Cengiz Gündoğdu

Cengiz Gündoğdu Hoca'mızla ilk tanışmamız Özgür Üniversite aracılığıyla oldu. Yıl 1998. O sene Cengiz Gündoğdu Özgür Üniversite'de felsefe seminerlerini vermekteydi.

22 Hasan Akarsu – Anı Şiir Sayıl Cengiz Gündoğdu (Şiir)

23 Sibel Özbudun-Temel Demirer – Yıldızları Severdi, “Star Sistemi”ni Değil...

80 küsur yıllık yaşamın, 60 kitabın, kim bilir kaç tonluk ısrarın, direncin yükünü kaldıramayan gövdesi yoğun bakımlarda, hastane odalarında, fizik tedavilerde parça parça kendisini terk ederken, gözü, bacakları, kalbi isyan bayrağını çekerken, o müthiş irade, yazacağı yeni kitapları kurguluyordu oysa.

25 Cem Çomunoğlu – Cengiz Gündoğdu'ya Saygıyla

O güçlü bir fırtınaydı, öyle kolayca anlatılacak biri değildi ama en azından benim üzerimdeki yapıcı etkilerinden söz etmeye çalışacağım.

26 Nilüfer Uçar – İnsancıl'ın Başı Sağ Olsun...

Cengiz Hoca'mızın zamansız aramızdan ayrılması hepimizi derinden üzdü. O, yalnızca yapıtlarıyla değil; düşünceleriyle, yetiştirdiği insanlarla ve okurlarına ulaştığı İnsancıl dergisiyle yaşamayı sürdürecektir.

28 Asım Öztürk – Toplumcu Gerçekçi Yazının Yorulmaz Emekçisi S. Cengiz Gündoğdu

Toplumcu gerçekçi yazının düşünsel birikimlerini yok sayan, o birikimler doğrultusunda oluşturulan yazın anlayışını neredeyse edebiyatımızın dışına çıkarmaya çalışan tüm yaklaşımlara karşın S. Cengiz Gündoğdu büyük bir direnç göstermiştir.

31 Baha Çıtakoğlu - Sayıl Cengiz Gündoğdu... Üç Nokta

Sayıl Cengiz Gündoğdu'nun kendine özgü yazınsal biçeminin en belirgin yanlarından biri, hiç kuşkusuz tümce aralarında, tümce sonlarında sıklıkla kullandığı üç noktadır.

33 Adnan Özyalçın - Cengiz Gündoğdu Gökyüzünde Şimdi

Sevgili Cengiz Gündoğdu, yıllarca İnsancıl'ı yönetti. Yıllarca Yıldız Güncesi'ni kaleme aldı. Her ay, gün gün, aksatmadan yazdı.

34 Mustafa Özmen – Bin Yaşında Bir İnsan... Sayıl Cengiz Gündoğdu...

Bir insan bin yaşında olabilir mi... Olur... İşte Sayıl Cengiz Gündoğdu bin yaşında bir insan. Belki milyon yaşında...

36 İsmet Alıcı – Cengiz Gündoğdu Dil ve Yabancılaşma

Kurtarıcılığın (Mesihçiliğin) ikili dokusu vardır Benjamin’de. Biri toplumsal anlam ve toplumun kurtarıcılığa yüklediği anlamdır. Diğeri ise dil ile ilgilidir. Sözcükler öyle yabancılaşmış ve yüzeyi öyle kirlenmiştir ki, ilişki kurabilmek ve gerçekliği ifade etmekten uzaklaşmıştır.

39 İdris Yiğit – Uzak Geleceğin Işığı

1996 yılıydı diye anımsıyorum. Ümraniye Hapishanesindeydim. Açlık grevi eyleminden sonraydı. Hafızam gelip gidiyordu. Düzenli olarak gelen dergilerde biri olan İnsancıl dergisini elime alıp okumaya başladım.

42 Hatice Eroğlu Akdoğan – “Yıldız Güncesi”nin Yerinde

Çoğu okur için İnsancıl dergisi kadar Yıldız Güncesi de Sayıl Cengiz Gündoğdu ile özdeşleşmişti. Cengiz Gündoğdu’nun gerçek bir yaşamdan yine gerçek olan yaşam ötesine gidişinden sonra anısına edilen sözlerde çokça “Yıldız Güncesi” vurgusu vardı.

46 Bahadır Söylemez – Yıldızlar ve Günceler (Şiir)

48 Sadife İlen – Anlamalı Yaşama Geçiş

Yaşamı anlamsız yaşamak ile anlamlı yaşamak olarak ikiye ayırabiliriz. Kapitalist sistemin çarkları milyonlarca insanı anlamsız yaşamaya çekmek için çalışıyor

49 Özgüç Güven – Canımız Cengiz Hoca’mız

Canımız Cengiz Hoca’mızı kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz. Uzun süredir yaşadığı sağlık sorunları istemesek de bir gün bugünün geleceğini düşündürüyordu.

50 Nursel Özçelik Cengiz – Ne Yazıyorsun?

Cengiz Gündoğdu’nun odasına her girişimde onu aynı manzara içinde görürdüm. Masasının başında... Ya daktilosunda yazıyor, ya gazete karıştırıyor ya da kitap okuyordu.

52 Bedriye Korkankorkmaz – Düşüncenin/Estetiğin Deha Düşünürü: Sayıl Cengiz Gündoğdu

Türk yazını, ne yazık ki varoluşçu düşüncenin, estetiğin ve yaşadığı çağın karşısında ödünsüz duruş sergileyen önemli bir kalemini yitirdi. Cengiz Gündoğdu yalnızca üreten bir yazar değildi; yetiştirdiği sayısız yazın emekçisiyle edebiyatımıza kalıcı katkılar sunan ender insanlardan biriydi.

55 Nurşen Aydoğan – Canım Hoca’m

Kasım 2025’ten başlayarak çoğunlukla hastanede geçirdiğiniz sayrılık sürecinizde yoğun bakımlarda kaldınız, entübe oldunuz, yeniden yoğun bakım; hepsinde direndiniz Hoca’m. Yaşamda aldığımız her soluğun karşılığını emeğinizle verdiniz.

56 Aydın Karaküçük – Pos Bıyıklı, Davudi Sesli Bir Ustaöğretici

Karanlık bir kış pazar akşamı Beyoğlu'nda eski bir hanın dördüncü katındaki İnsancıl Atölyesine çıktık. İçerisi uğultulu bir salondur; insanlar sohbet ediyor, plastik sandalyeler çekiliyor, köşelerden konuşmalarla karışık kahkahalar yükseliyordu.

58 Satı ilen – Anılar ve Cengiz Hoca'ma Veda

Beni yazmaya yönlendiren, öykülerimde yaptığım hataları hiçbir zaman sakınmadan yüzüme söyleyen değerli hocam Cengiz Gündoğdu'yu kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyorum.

61 Başsağlığı İletileri

68 Korkut Köseoğlu – İnsanlığa Adanmış Bir Hayat

İnsan ömrü boyunca pek çok seçim yapar. Kimi zaman koşullar, kimi zaman kişisel beklentiler, kimi zaman da zamanın ruhu insanı başlangıçta inandığı değerlerden uzaklaştırır. Cengiz Gündoğdu ise bunun tam tersini yaptı.

69 Alper Yavuz – Cengiz Gündoğdu Ardından

Cengiz Gündoğdu'yu öğrencilerinin bakış açısından anlatmak için söylenebilecek en uygun niteleme herhalde dönüştürücülük olur. Gündoğdu, öğrencileri için yalnızca bir öğretmen değil onlara anlamlı bir yaşamın nasıl olması gerektiğini gösteren bir ustaydı.

71 Gülay Yeşilipek – Cengiz Gündoğdu'yla Yol Arkadaşlığı

Cengiz Hoca yeni basılan kitaplarını bize imzalarken hep “Yol arkadaşım...” diye yazardı. Bizi yol arkadaşları olarak görürdü. Daha eşitlikçi, barışçıl bir dünya için mücadele edenlerin birlikte yürüdükleri yol arkadaşlığı...

72 Güldane Bulut – Cengiz Gündoğdu İçin

Berrin Taş'la birlikte kurdukları İnsancıl Atölyesine ben de yıllarca devam ettim. Bizlere edebiyat alanında eğitim verirken, felsefeye hayat dersleriyle başlardı.

73 Leyla Civil Aslan – Bilgeye Çıkan Merdivenler

Gündemde, güncelde savrulup giden bir insandım. Okumaya, yazmaya ilğim çocuklukta da vardı ama ailem ya da öğretmenlerim bu konuda yönlendirici olabilecek yetkinlikte insanlar değildi.

76 Hüray Kılıç – Güle Güle Cengiz Gündoğdu

Cengiz Hoca'mızı bedenlen uğurladık. Hastalığı süresince her ne kadar kendimizi hazırlasak da olmuyor işte...

78 Basından... Sosyal Medyadan...

83 Merdan Yanardağ - Cengiz Gündoğdu'ya Saygı

Sayıl Cengiz Gündoğdu hocayı, Türkiye'nin en önemli edebiyat kuramcılarından birini 1 Temmuz günü kaybettik. Cengiz hoca hem klasik edebiyat ve felsefe eğitiminde hem de gerçekçilik akımı alanında büyük bir otorite ve yol göstericiydi.

84 Cihan Dura - Cengiz Gündoğdu Ardından...

Hocalık, okuma ve yazarlık heyecanlarımın en ateşli olduğu yıllarda, hiç kaçırmaz, aylık bir dergi alırdım: İnsancıl!... Son sayısı da şu anda önümde (Haziran 2026, 431. sayı).

85 Canan Cihan – Cengiz Hoca İçin

Kendimce anlayabildiğim kadarıyla, sizin için yaşamda asıl olan neyi nasıl düşündüğümüz ve düşündüğümüz gibi eyleyebilme gücünü kendimizde nasıl bulacağımızdı.

86 Sayıl Cengiz Gündoğdu – Bir Yıl Önce 2 Temmuz

*2 Temmuz Çarşamba
1993'ten bu yana 32 yıl geçti. 32 yıl önce Sivas'ta gericiliğin insanda kanlı yüzünü gördüm.*

87 Berrin Taş – Hep Yolda

11 Temmuz 2026

O kısacık an ne çok şey anlatıyor. Bekliyoruz bekliyoruz zaman uzuyor. Doktor bilgi vermek için gelmiyor, gecikiyor. Yüreğimdeki ağırlık artıyor.

89 Berrin Taş – 36 Yıl Önce C.G. Ne Diyordu

İnsancıl yayımlanmaya başlayalı 36 yıl olmuş. 36 yıl göz açıp kapayana dek geçti. Kimileyin üzücü, acı veren günler geceler yaşadık. Sevinci, coşkuyu yaşadığımız günler de oldu. Ama hiç değişmeyen bir şey var. Yanlış yolda yürüdüğümüzü hiç düşünmedik. Ben de C.G. de çıktığımız yolun doğruluğundan kuşku duymadık.

90 Sayıl Cengiz Gündoğdu – Taze Demlenmiş Çay Gibi...

İnsancıl için toplantılar nisan ayında başladı. Yedi ay süren ciddi, samimi bir çalışmadan sonra ilk sayımızla kültür-sanat dünyasındayız. En başta şunu söylemeliyim. İnsancıl, sanatta, insani-gerçekçi çizginin dergisi.

92 Sayıl Cengiz Gündoğdu – Okur Yazar Bütünleşmesine Doğru

Türkiye'de emeğinin karşılığı hiçbir zaman tam ödenmemiş tek insan sanatçıdır... Şunu bilmeliyiz. Bir şiir... bir öykü... bir roman... bir deneme son derece ince bir iştir. Bir sanat ürününün arkasında yılların sancısı... yılların birikimi vardır. Türkiye'de toplum, bu birikim için de destek vermemiştir sanatçıya...